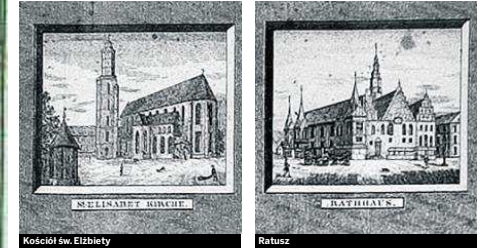

Przepiętna szata graficzna to największy atut planu Wrocławia autorstwa G.W. Redekera z 1847 roku

Nie tylko układ ulic i placów

Kościół św. Elżbiety

Ratusz

Plan G.W. Redekera powstał po okresie burzliwych zmian dla pruskich miast. Ordynacja miejska wprowadzona w listopadzie 1808 roku spowodowała, że władza przeszła w ręce samorządu (choć wybieranego jeszcze spośród najbogatszych mieszkańców, to jednak samorząd ten całkowicie decydował o wszystkich sprawach dotyczących gminy).

Magistrat zaczął administrować przedmieściami, które wcześniej stanowiły głównie własność kościelną. Wrocław zaczął się rozwijać.

Na szeroką skalę prowadzono prace przy zagospodarowywaniu terenów po dawnych fortyfikacjach i przedmieściu. Zaczynała rozkręcać się koniunktura gospodarcza. Te zmiany stały się też bodźcem do rozwoju karteografii, ponieważ dobra znajomość topografii miasta umożliwia sprawne nim zarządzanie – mówi Halina Okłóska, zastępcza dyrektora Muzeum Miejskiego Wrocławia.

W początkach nowego stulecia pomiarów terenu dokonywano dla celów militarnych i podatkowych. W drugim przypadku chodziło o bardzo dokładne określenie obszaru i granic poszczególnych posiadłości. Z czasem, w związku z rozwojem przemysłu oraz budownictwa i komunikacji kolejowej, zwiększyło się zapotrzebowanie na precyzyjne zdjęcia topograficzne terenu – dodaje dyrektor Okłóska.

Na początku XIX wieku pomiarów terenu dokonywali wojskowi. Z tego okresu pochodzi plan Wrocławia autorstwa G.W. Redekera. To, co najbardziej przykuwa uwagę na tym planie, to nie układ ulic i rozplanowanie budynków. Najciekawsza jest... rama planu, piękny pas dekoracyjny, na którym autor umieścił osiemnaście wido-

ków budynków sakralnych, użyteczności publicznej czy charakterystycznych dla ówczesnego Wrocławia miejsc. Na ilustracjach można rozpoznać m.in. uniwersytet, Pałac Królewski, Starą Giełdę, operę, ratusz, katedrę, kościół św. Elżbiety i Marii Magdaleny, a także gimnazjum mieszczackie przy pl. Teatralnym czy kościół św. Wincencego. Na ramie, w centralnym miejscu, umieszczono herb Wrocławia.

Autor naniósł na planie dokładną sieć ulic i placów oraz gmachy sakralne i użyteczności publicznej. Uwzględnił również wzniesione już w latach 1844-1846 według projektu A. Stüllera skrzydło południowe Pałacu Królewskiego (obecnie oddział Muzeum Miejskiego Wrocławia).

Przy dzisiejszej ulicy Sądowej widoczny już jest gmach Królewskiego Sądu Miejskiego zaprojektowany przez K.F. Bussego, który powstał w latach 1845-1852.

Na dzisiejszym pl. Wolności, po jego zachodniej stronie, widać budynek Sejmu Stanowego Śląskiego, kolejną nową inwestycję z lat 40. XIX w. Po wewnętrznej stronie fosy biegną ciągi spacerowe w Promenadzie Staromiejskiej, realizowane stopniowo od 1813 r.

Na planie widnieją nazwy przedmieść, ulic placów oraz gmachów, a także sieci hydrograficznej oraz rogatk miejskich.

Co jest ciekawostką, uwzględniono istniejące linie kolejowe i budynki – m.in. Kolei Górnośląskiej czy Kolei Świebodzkiej. RSM

Przy pisaniu korzystałem z publikacji Krystyny Szukły, Haliny Okłóskiej, Waława Sobocińskiego, Romana Wyrzyka „Wrocław na planach. XVI-XX wiek”, pod red. Haliny Okłóskiej

Opera

Uniwersytet

Gazeta WROCŁAWSKA
Plan Wrocławia autorstwa G.W. Redekera z 1847 roku pochodzący ze zbiorów Muzeum Miejskiego Wrocławia

